

Stavanger
kommune

Årsplan for Auglend barnehagene

- Auglend barnehage
- Hillevåg barnehage

2023-2024

Stavangerbarnehagen	2
Regional ordning for kompetanseutvikling.....	3
I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:.....	3
Presentasjon av Auglend barnehagene	4
Barnehagens verdigrunnlag	64
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?	77
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?	88
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?	99
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?	10
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?.....	11
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?.....	12
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?	12
Hvordan arbeider barnehagen med overganger?.....	13
Overganger når barnet begynner i barnehagen.....	13
Overganger innad i barnehagen	14
Overganger mellom barnehage og skole	14
Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon	15
Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?.....	17
Hvordan tilrettelegger Auglend barnehage for hørselshemmede barn og andre barn med opplæringsbehov innenfor områdedhørsel.....	18
Barnehagens arbeidsmåter.....	20
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene	20
Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?	21
Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen?	21
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et profesjonelt lærende felleskap?.....	22

Stavangerbarnehagen

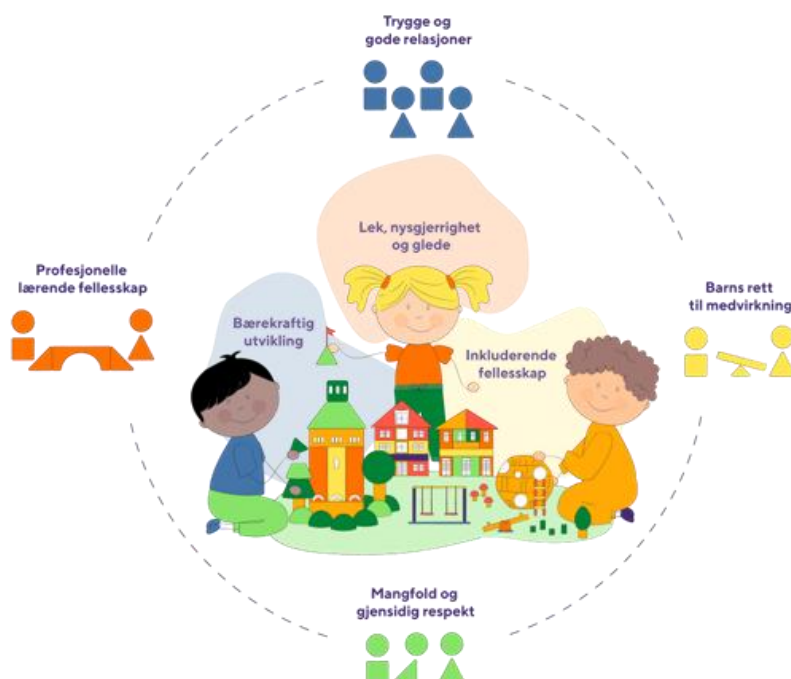
I stavangerbarnehagen bygger vi felleskap for og sammen med barn, foreldre og laget rundt barnet. Begrepet felleskap inneholder flere tilleggsfortellinger som mangfold, inkludering og samarbeid. Stavangerbarnehagen har derfor *Vi bygger felleskap* som visjon og vil bruke den som et bilde på fremtiden vi ønsker å skape. Når vi bygger felleskap skal barndommens egenverdi anerkjennes, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Å møte barnets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke, er viktige verdier som skal prege Stavangerbarnehagens praksis. Utfra kommuneplanens satsninger og barnehagens formål har [stavangerbarnehagen mot 2030 -strategi for kvalitet i barnehagen](#) fire prinsipper som skal ligge til grunn for barnehagens praksis:

- Trygge og gode relasjoner.
- Mangfold og gjensidig respekt.
- Barns rett til medvirkning
- Profesjonelle lærende felleskap.

I tillegg til de overordnede prinsippene har strategien tre satsningsområder. Satsningsområdene retter oppmerksomheten mot barnehagens formål og utviklingsområder og er felles og samlende for stavangerbarnehagen:

- Lek, nysgjerrighet og glede.
- Inkluderende felleskap.
- Bærekraftig utvikling i barnehagen.

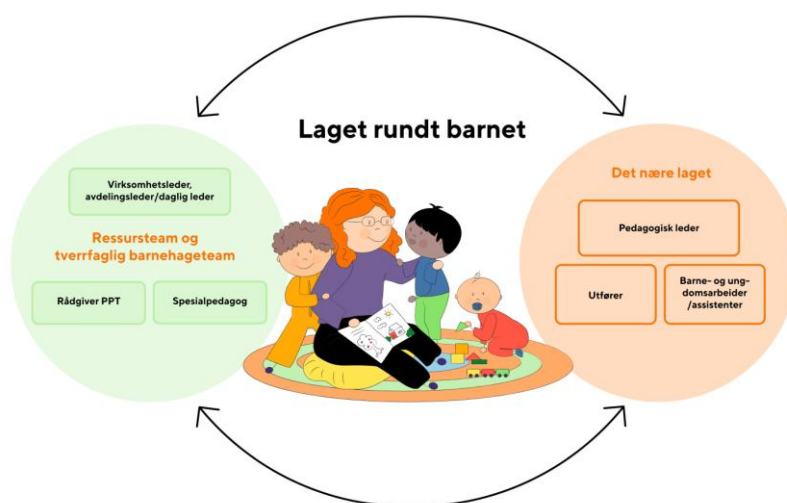
Barnehagens ledelse har ansvar for å sammen med personalet gjøre strategiens prinsipper og satsningsområder førende i utvikling av egne årsplaner og daglige praksis.

Regional ordning for kompetanseutvikling

Regional ordning for kompetanseutvikling skal bidra til at alle aktører i barnehagesektoren driver målrettet kompetansebygging i barnehagene. Stavangerbarnehagen jobber for et inkluderende felleskap for alle barn gjennom å arbeide systematisk med laget rundt barnet. Stavangerbarnehagen er forpliktet til å arbeide i tråd med føringer gitt i [kompetanseløftet](#). Alle barn skal ha likeverdig mulighet til læring og utvikling uavhengig av deres forutsetninger. Arbeid med å nå målene i Kompetanseløftet inngår nå i regional kompetanseordning.

Barnehagene skal utvikle sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Med dette menes at ledelse og alle ansatte deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass for å utvikle sine holdninger, ferdigheter og sin kompetanse for arbeidet i barnehagen. Utviklingen skal bygge på forskningsbasert kunnskap. Universitetet i Stavanger deltar aktivt sammen med barnehagene slik at praksis og forskning påvirker hverandre i et likeverdig partnerskap og sammen utvikler ny forståelse og ny kunnskap. Formålet med ordningen er å realisere rammeplanens intensjoner og krav slik at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik:

- Først en vurdering av praksis inneværende barnehageår opp mot intensjoner og målsettinger. Dette er vår første fellesårsplan og vurdering foreligge til neste årsplan.
- Så en beskrivelse av hvordan barnehagen i lys av rammeplanens intensjoner, strategi for kvalitet – stavangerbarnehagen mot 2030 og egne vurderinger vil arbeide for å omsette føringer til praksis det kommende barnehageår.

Presentasjon av Auglend-barnehagene

Auglend-barnehagene består av Auglend og Hillevåg barnehager. Vi er lokalisert på ulike adresser i Hillevåg bydel. Auglend barnehage i Haugåsstubben og Hillevåg barnehage i Gerd-Ragna Bloch Thorsens gate.

Hver barnehage har sitt eget karakteristiske bygg, sin historie og sine tradisjoner.

Auglend barnehage har 10 avdelinger; 8 ordinære og 2 spesielt tilrettelagte avdelinger for hørselshemmede barn og deler bygg med Auglend skole. Hillevåg barnehage består av 2 bygg med 4 avdelinger i hvert bygg – til sammen 8 avdelinger og med sykehuset som nærmeste nabo.

Barnehagene er en felles virksomhet der hver barnehage ledes av en avdelingsleder.

Avdelingslederne inngår i lederteamet i virksomheten sammen med virksomhetsleder.

Lederteamet fra venstre Evy Helen Anzjøn-avdelingsleder Auglend, Bente Sjøthun-virksomhetsleder og Bhavani Sivanesan-avdelingsleder Hillevåg.

- Auglend barnehagene har et felles verdigrunnlag og en felles visjon. Visjonen er «Barnets beste først!» Verdigrunnlaget kan du lese mer om senere i denne årsplanen.
- Det er tett samarbeid mellom barnehagene i virksomheten. Dette er en felles årsplan/pedagogisk plan for årene 2023-2024.

Felles satsningsområder i Auglend-barnehagene for 2023-2024 er:

- **«Lek-lek-lek»**
- **«Barns medvirkning/barnets stemme»**
- **«Profesjonelle lærende fellesskap»**

Presentasjon av Auglend barnehage

Auglend barnehage er en 10 avdelings barnehage der 2 avdelinger er spesielt tilrettelagt for hørselshemmede barn.

- Avdelingsleder: Evy Helen Anzjøn
- Åpningstid: kl 0730-1630

Presentasjon av Hillevåg barnehage

Hillevåg barnehage består av 2 bygg med 4 avdelinger i hvert bygg.

- Avdelingsleder: Bhavani Sivanesan
- Åpningstid: kl 0715-1630

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag er gitt i barnehageloven § 1. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. I denne årsplanen gjør vi rede for hvordan vi arbeider for å ivareta disse føringene. Stavanger barnehagens prinsipper og satsningsområder er vår lokale tilpasning av rammeplanen og skal bidra til å omsette verdigrunnlaget til praksis.

Auglend barnehagene har utarbeidet felles visjon og verdigrunnlag for virksomheten. I denne prosessen var det viktig for oss at alle ansatte fikk delta slik at sluttresultatet ble noe alle kan stå for.

Visjonen: «Barnets beste først!»

Målet er å bidra til at alle barn opplever en god barndom.

- Barnets – barnet i fokus
- Beste – vi skal alltid tenke og handle ut ifra barnets beste
- Først - JA – vi skal ha fokus på barnets beste først
- ! – utropstegn bak visjon fordi dette er så viktig

Verdiene er byggesteinene som skal få oss til å realisere visjonen. Verdiene våre definerer hvem vi er og hvordan vi ønsker barnehagen skal være – i møte med barn, foreldre, kolleger, innbyggere og samarbeidspartnere. Verdier som ikke påvirker arbeidsdagen vår, er verdiløse. Derfor er det viktig at vi jevnlig «trener» på å huske dem, bruke dem og vokse på dem!

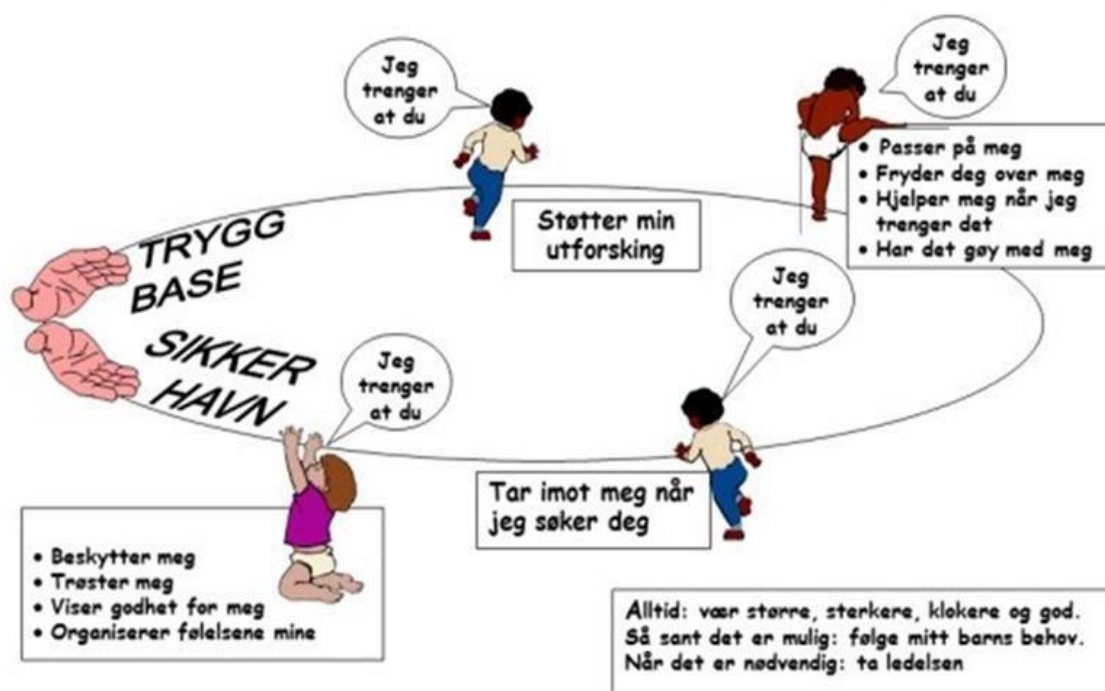
Våre verdier er glede, inkludering og respekt

Glede	Inkludering	Respekt
er en følelse som setter i gang en tilstand av lykke, individuelt og i en gruppe	er å legge forholdene godt til rette for alle i barnehagen uavhengig av fysiske egenskaper og bakgrunn	er grunnleggende for å se det enkelte mennesket i lys av sin egenverdi.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?

De voksne skal skape trygghet og forutsigbarhet og samtidig støtte barnets utforskning av verden. Barna skal bli møtt av autoritative voksne som er tydelige og varme voksne. Voksne som støtter barnet i å ivareta balansen mellom barnets egne behov, og å kunne ta hensyn til andre. De voksne skal støtte barnet i daglige utfordringer og skape mulighet for å delta i sosiale fellesskap og styrke barnets robusthet og motstandskraft. Trygghets sirkelen synliggjør to grunnleggende behov hos barnet, behovet for tilknytning og behovet for utforskning.

Vi bruker trygghets sirkelen som et godt redskap for å forstå barnets behov for tilknytning og utforskning. Vi ønsker stadig å bli bedre i relasjonen til hvert enkelt barn, men også jobbe med gruppetilhørighet og ha et aktivt fokus på rollen som vi voksne har sammen med barna.

Det er vår rolle som voksne å ivareta disse behovene hos barnet ved å være en sikker havn når barnet trenger trøst, kontakt og omsorg, og en trygg base som støtter barnet i sin utforskning av omverdenen. Barnet har dermed behov både for å være avhengig og for å være selvstendig. Voksne må se og forstå, hvor i denne sirkelen barnet er, og være der for barnet.

Vi vil jobbe med å se alle barnas behov for omsorg og å lære hvert enkelt barn å kjenne. Slik kan vi gi omsorg som hver enkelt trenger. Vi jobber for å være omsorgsfulle i møte med hverandre og barna, slik at de selv kan ta imot og gi omsorg. Bruk av tid og tilstedeværelse vil vi skal være grunnlaget for at barnet og den voksne skal danne gode relasjoner. Det er viktig for oss at den voksne gir ros, oppmuntringer og anerkjenner barnets egenverdi.

Målet vårt er å skape et trygt, omsorgsfullt og inkluderende miljø. Vi legger stor vekt på vår daglige omsorgsfunksjon og oppdragerrolle. Det er avgjørende at voksne har en omsorgsfull væremåte overfor barna. Vi skal ha tid til å «småprate», sanse, spørre, vente og lytte.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.» (Barnehageloven, § 2 Barnehagens innhold)

For barna er det selve leken som er det viktigste, ifølge FNs konvensjon om barns rettigheter.

Alle er enige om at lek er et særtrekk hos barn, og at lek spiller en avgjørende rolle for barns mentale utvikling (Brostrøm, Stig:2020). Rousseau argumenterte for at lek ikke skal ses som et middel i danningens tjeneste, men som en naturlig uttrykksform hos barn. Vygotskij (1982) betegner leken som en ledende virksomhet fordi den løfter og leder barnet frem til neste utviklingstrinn. Leken kjennetegnes ved at den er frivillig, spontan og indremotivert. Leken oppstår overalt. Lek er en prosess som hviler i seg selv. Barna leker for lekens skyld. De leker ikke for å lære men de lærer.

Leken har altså en egenverdi og er en viktig del av barnekulturen. Barna samhandler med hverandre gjennom leken og denne måten er en viktig faktor for å utvikle den sosiale kompetansen. Leken skaper grunnlaget for barns vennskap med hverandre på tvers av alder, språk og kulturelle ulikheter. Leken gjenspeiler hva barna er opptatt av.

I Auglend barnehagene jobber vi for å inspirere barna til, og gi rom for, alle typer lek. Vi skal inspirere barna til å ta i bruk sin kreativitet, evne til fantasi og gleden av å skape noe. Vi sørger også for at leken er sentral i barnas hverdag. Personalet i barnehagen skal sikre at barna får gode erfaringer i samspill og mestringsfølelse i møte med andre barn i lek. Da må barna få nok tid og gode rammer til lek! De voksne må lære av barna (Monica Nilson,2020). Gjennom å lære av barna og på denne måten bli bevisst vårt eget forhold til lek, kan ansatte bli mer kompetente lekere. Mange voksne kjenner seg usikre og kanskje litt rustne på egne lekeferdigheter i møte med barna. Dette kan motvirkes ved å lære av barna. Øhman hevder at det faktisk er personalets kunnskaper om og respekt for leken, og deres egen leke evne, som avgjør hvor utviklende barns lek kan bli.

I Auglend barnehagene sørger vi for

- Å strukturere dagens innhold på en måte som skaper tid for å leke
- Nok og varierte lekeområder
- Lek i smågrupper
- Å vurdere måten vi innreder rommene på, måten vi møblerer på og hvilket materiell som er tilgjengelig
- At ansatte er tett på i leken som betyr at de følger barnas lek, deltar i den, og kan lede og videreutvikle leken
- At rommet benyttes som den 3. pedagog
- At personalet legger til rette miljøet slik at det inspirerer til lek og læring, ulike aktiviteter, til mestring og til gode muligheter for samspill. Det betyr at det må legges vekt på gruppens forutsetninger og at det er progresjon i innhold og utstyr. Leken er arena for læring, for språklig utvikling og for sosialt samspill.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning?

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. Rammeplanen, 2017

Danning er en stadig pågående prosess som utvikles gjennom kontinuerlige prosesser der barn deltar og utforsker aktiviteter og innhold som er gjort tilgjengelig for dem. Som del av prosessen er det viktig å stimulere barnas evne til å reflektere over egne handlinger og måter å være på. I samspill med andre kan danning utvikles. Det at et barn kan lære seg å håndtere livet og oppleve seg selv som en viktig del av et større fellesskap er essensielt, og gode dannelsesprosesser må ligge til grunn for å oppnå dette.

Danning i barnehagen skjer gjennom lek, læring og omsorg. I Auglend barnehagene får barna gjennom samspill, dialog, utforsking og lek utvikle en positiv selvforståelse, bli en del av fellesskapet og blir klar til å møte hverdagens utfordringer. Øving gjør mester sier et ordtak, det trenger både barn og voksne gjennom hele livet. Med god støtte fra anerkjennende og kjærlige voksne hjelpes barna til å finne gode strategier for selvregulering og samhandling med andre.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.» (Rammeplanen)

I Auglend barnehagene skal personalet;

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold

- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Lek og læring er to områder som ofte går inn i hverandre fordi lek kan fremme læring og læring kan fremme lek. Vi har den formelle læringen gjennom voksenstyrte aktiviteter som prosjektarbeid, samlingsstunder og andre planlagte aktiviteter, og den uformelle læringen gjennom sosial samhandling både med barn og voksne i en mer uformell setting. Begge læringsformene er sentrale og viktige for barnas totale utvikling.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?

Barn er sosiale helt fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre både gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass. Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med den sosiale kompetansen deres. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll. Hvilke ferdigheter som er aktuelle, vil avhenge av situasjonen og sammenhengen. I relasjonene til voksne og barn i barnehagen videreutvikler barnet den sosiale kompetansen som det trenger i relasjoner til andre mennesker generelt (Udir Læring og trivsel, støttemateriell til Rammeplanen 2017).

For barn er venner og lek en forutsetning for å trives i barnehagen.

Vennsapsrelasjoner og lekekompetanse blir derfor fokusområder for barnehagens arbeid med forebygging av mobbing, samt iverksettelse av tiltak når mobbing observeres. Det er de voksnes ansvar å støtte barn i etablering av vennskap og utvikling av lekekompetanse. I tillegg til vennskap har inkludering i lek en avgjørende rolle for barns opplevelse av tilhørighet.

<https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/samfunnsutvikling/planer/temaplaner/barnehageplaner/handlingsplan-mot-mobbing-i-barnehagen.pdf>

I Auglend barnehagene vektlegges at;

- De voksne har fokus på å støtte og veilede barna, ikke på konsekvens
- Vi omtaler barn, foreldre og personal på en positiv måte
- Dialogen med foresatte om barnet er grunnleggende i samarbeidet
- Vi vil at foresatte skal ha en lav terskel for å ta opp tema som omhandler samspill, lek, utestenging og krenkelser
- Alle barn skal oppleve anerkjennende tilbakemeldinger!
- De voksne tar ansvar for å inkludere alle barn i lek og aktiviteter

Sosial kompetanse er viktig av mange årsaker. Rammeplanen vektlegger at det enkelte barn skal utvikle trygghet på og stolthet over egen tilhørighet og respekt for andres kulturelle verdier og ytringer. Barn må lære seg å se andres behov. Dette er spesielt fremtredende i Auglend barnehage,

der to kulturer, den hørende og hørselshemmedes kultur møtes. Tilsvarende gjelder for mange barn i Auglend barnehagene som er flerspråklige.

For å være gode modeller for barnet i læring av sosial kompetanse, er den autoritative voksenrollen en god modell. Den autoritative voksenrollen (Baumrind,1991) handler om at den voksne viser mye varme og omsorg overfor barnet, i tillegg til at vedkommende er tydelig. Den voksne setter klare grenser for barnet og har tydelige forventninger til barnets atferd, samtidig som respekten for barnets autonomi og selvstendighet står sterkt. Ved å utøve den autoritative voksenrollen utvikles medvirkende og demokratiske barn. Meads teori om perspektivtaking beskriver nødvendigheten av at de voksne har dette fokus.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse. Rammeplanen (2017)

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser. Ved hjelp av språket lærer barnet å forstå seg selv og omverdenen, noe som er avgjørende for barnets videre utvikling både intellektuelt, sosialt og emosjonelt. St. melding nr. 16 (2006-2007) slår fast at tidlig språkstimulering i barnehagealder har stor betydning for senere læringsutbytte. Begrepsstimulering og språklig bevisstgjøring i førskolealder fremmer ulike læringsprosesser.

I Auglend barnehagene har vi fokus på språkstimulering i alle hverdagslige aktiviteter. Personalet har ansvar for å språk sette, skape gode relasjoner og engasjere seg i barnas interesser. For å fremme kommunikasjon og språk sørger vi for følgende tiltak:

- planlagte språksamlinger
- bruk av konkrete
- voksne stimulerer barn til samtale og aktiv deltakelse
- setter ord på følelser
- voksne er bevisste eget kroppsspråk
- bruker bilder, tekster og ulik annen pedagogisk dokumentasjon som utgangspunkt for samtale og refleksjon

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns rett til medvirkning?

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er best for barnet, være et grunnleggende hensyn.» § 3-lov om barnehager

I Auglend barnehagene er vi opptatt av at barn gis mulighet til å påvirke sin egen hverdag og å ivareta barnas rett til å få si sin mening. Barna skal ha mulighet til å uttrykke seg i respektfull dialog med lyttende og anerkjennende voksne. Barnas stemme skal høres og bidra til å påvirke hverdagens innhold og aktiviteter. Barna skal bli møtt med en anerkjennende holdning fra de voksne. Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. Personalet må lytte og tolke barnas kroppsspråk og være observante i forhold til handlinger, uttrykk og språk. Personalet må støtte barna til å undre seg og til å stille spørsmål. Personalet skal oppmuntre barna aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger.

I Auglend barnehagene legger vi til rette for barns medvirkning ved å;

- plassere utstyr og leker slik at det blir mest mulig tilgjengelig for barna.
- la barna få oppgaver som ordenshjelp
- la barna delta i planlegging, gjennomføring og evaluering av ulike aktiviteter og arrangement

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.» (Rammeplanen)

I Auglend barnehagene er vi opptatt av at foreldrene skal føle seg velkommen og være trygge på at deres barn skal oppleve en god barndom. En viktig del av vårt arbeid er å legge til rette for en åpen kommunikasjon og dialog til beste for alle parter. Foreldrene er en viktig del av miljøet i driften av barnehagen. Dette kommer tydelig frem gjennom foreldrenes lovfestede medvirkningsorgan som er Foreldrerådet og Samarbeidsutvalget (SU). Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal bygge på en grunnleggende respekt for foreldrenes rett til å oppdra sine barn ut fra deres tradisjoner, verdier og vurderinger, forutsatt at de er i samsvar med norsk lov. Samarbeidet er avhengig av gjensidig respekt mellom foreldre og ansatte.

Personalet i Auglend barnehagene skal arbeide for at foresatte opplever barnehagen som et utviklende og meningsfylt tilbud for deres barn. Trygghet, omsorg, sikkerhet og trivsel vektlegges.

I samarbeidet med foreldrene skal personalet møte barn og foreldre med en positiv holdning, være tydelige, autoritative og synlige som voksne. Vi ser på måten barn og foreldre ønskes velkommen på om morgenen som særlig viktig og av betydning for trivsel og velvære. For å nå målsettingene er vi gjensidig opptatt av daglig og god dialog mellom foreldre/personal.

Å samarbeide betyr for oss å:

- Fokusere på trygge relasjoner til hver familie
- Utarbeide og følge gode rutiner i samarbeidet
- Skape god dialog ved å gi hver enkelt familie tid og rom i hverdagen
- Være tydelige, lyttende og rause i samspillet med foreldre og barn
- Gi foreldre god informasjon i forhold til utfordringer i barnets liv i barnehagen
- Ta hensyn til foreldrenes synspunkter, og være åpne for ulikheter

Tiltak for å fremme godt samarbeid:

- Barn og foreldre blir invitert til barnehagen på besøksdager før oppstart for å bli kjent
- Foreldre og personal utveksler informasjon som er viktig for trivsel og tilvenning i barnehagen
- Fokus på daglig dialog med foreldre
- Foreldre får umiddelbar tilbakemelding hvis de er utrygge på om barnet har det bra, på SMS eller telefon
- Det gis ut skriftlig informasjon om barnehagen, organisering og det pedagogiske arbeidet
- Vi gir foreldrene mulighet til å medvirke via SU (samarbeidsutvalget), FAU (foreldrenes arbeidsutvalg), foreldremøter, foreldresamtaler og i den daglige kontakten med personalet
- Foreldresamtaler om barnets utvikling og trivsel 2 ganger i året, eller mer ved behov
- Opplyse om og videreformidle foresatte/familier til andre instanser dersom det er behov for det (helsestasjon, familieveiledning, PPT, BUP osv)

Hvordan arbeider barnehagen med overganger?

I alle overganger barnet opplever i barnehage, er det viktig at det skjer i nært samarbeid med hjemmet og sensitive ansatte.

Overganger når barnet begynner i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære». (Rammeplanen)

I barnehagen skjer det mange små overganger. Det kan være avslutning av en aktivitet til en annen, fra frokostbordet til frilek, fra samling til utelek osv. Hver avdeling med ulike grupper skal tilrettelegge for gode overganger, der både voksne og barn er forberedt og der det er store variasjoner i hvordan barna trenger å bli fulgt opp i forhold til overganger. Det er alltid den voksne i disse situasjonene som skal tilrettelegge det som er best for det enkelte barn og for gruppen. Å bli levert om morgenen, er en stor overgang. Vi vil at de voksne, både foresatte og ansatte, skal ha fokus på trygghetssirkelen i denne konkrete situasjonen. Sette ord på barnets følelser, og «å tone

seg inn» på hva barnet trenger. Barn kjenner ofte trygghet i usikre situasjoner når de opplever at voksne har kontroll.

Tiltak ved oppstart i barnehagen:

- Velkomstbrev.
- Foreldreaktiv tilvenning der foreldrene deltar i aktivitetene gjennom dagen.
- Besøksdager med sangsamling om våren. Barnas egen sang blir brukt i samlinger.
- Anbefale nye foresatte til å komme på besøk flere ganger for å bli kjent med barnehagen inne og ute. Dette er med på å skape trygghet og forutsigbarhet.
- Kontaktperson, alle nye barn får tildelt en fast kontaktperson
- Varme, nysgjerrige voksne som toner seg inn på foreldre og barn.
- Møt barnet og foreldrene i garderoben, det kan være vanskelig for et barn å komme rett inn i en stor gruppe.
- Overgangsobjekt. Har barnet en bamse, koseklut e.l. tas den med i barnehagen og barnet får i starten bruke den ved behov. Dette minner barnet om noe som er trygt.
- Oppstartsamtale i løpet av de første 5 dagene på småbarnsavdeling, i løpet av kort tid på stor avdeling.
- Vi bruker trygghets sirkelen for å forstå barn og voksne.
- Tilpasse oss barnets «tempo» i tilvenningen.
- Vise forståelse for barnets følelser, og å sette ord på dem.
- Lære oss navn så fort som mulig (og bruke dem), ikke bare barnas navn, men også foreldrenes.

Overganger innad i barnehagen

Auglend barnehagene skal sikre at overganger innad i barnehagen, for eksempel bytte av avdeling, oppleves som trygt for barn og foresatte.

Tiltak ved overganger innad i barnehagen – bytte av avdeling

- Overføringssamtaler mellom avdelingene.
- Barna som skal bytte avdeling vil før sommeren ha besøksdager på den avdelingen de skal begynne. På besøksdagene er det ansatte på avgivende avdeling som følger barna og er sammen med dem på ny avdeling. De er sammen med dem i ulike hverdagsaktiviteter. Dette gjør at de blir litt kjent på avdelingen, med barn og voksne. Når barna formelt starter på ny avdeling overtar foreldrene ansvaret for tilvenning sammen med nytt personal.
- Det sendes ut «velkommen til oss» brev der oppstarts uke på ny avdeling avklares.
- Arbeide for at barn fra forskjellige avdelinger blir kjent med hverandre.
- De voksne hilser på, og gjør seg kjent foreldrene, i hentesiden før oppstart på ny avdeling, hvis det er mulig å få til.

Overganger mellom barnehage og skole

«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen».

(Rammeplanen)

Vi følger Stavanger kommunes plan for overgang barnehage-skole:

<https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/barnehage-og-skole/temaplan-for-overganger-i-utdanningslopet.pdf>

Tiltak ved overganger mellom barnehage og skole:

- Skape opplevelse av sammenheng mellom barnehage og skole for barna ved å besøke en skole; skolegården, klasserommet og snakke om hva som er likt og ulikt i barnehagen og skolen.
- Sørge for god overføringsinformasjon til skolen etter samtykke fra foresatte.
- Bli kjent med skolebegreper. F.eks Hva er en elev?
- Skoleforberedende aktiviteter, eks. rim, klappe stavelser, bli kjent med lyder og bokstaver, øve på å skrive og gjenkjenne navnet sitt. Bli kjent med tall, telling og former. Bli kjent med farger. Selvhjelpsferdigheter som påkledning, dobesøk, stå i kø, lytte når det kommer en beskjed, trafiksikkerhet osv.
- Vise bilder som illustrerer dagsplanen i skolen.
- Snakke om hvordan barna tenker om å begynne på skolen. «Gruer de seg? Hva er det som gjør at de gruer seg? Gleder de seg? Hva er det som gjør at de gleder seg?»
- Førskolegruppe med felles opplevelser.
- Foreldremøte for skolestartere-barn som har siste året i barnehagen.

Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.» (Rammeplanen)

Planlegging:

Planlegging skal bidra til systematisk arbeid, kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen som helhet. Gjennom planlegging bidrar personalet til å sikre et likeverdig barnehagetilbud med god nok kvalitet på barnehagens innhold og oppgaver.

I Auglend-barnehagene ivaretas planlegging ved å prioritere og avsette tid til:

- 5 planleggingsdager på dagtid pr år
- Enkelte personalmøter på kveldstid
- Lederteam møter
- Ledermøter
- Assistentmøter
- Plantid for pedagoger og assistenter
- Årsplan

- Månedsbrev/månedsplaner
- Årshjul/møteplan for personalet

Dokumentasjon og vurdering:

Målet er å dokumentere og vurdere kontinuerlig for å sikre at vi arbeider i tråd med Rammeplanens intensjoner. Dokumentasjon og vurdering er et viktig verktøy i vårt pedagogiske arbeid. Vi gjør dette for å sikre et spennende og utviklende læringsmiljø. Arbeidet foregår på ulike plan og har ulikt uttrykk. Dokumentasjon kan være alt fra å fortelle en mor eller far om barnets interesse for en maur, utarbeide en fotoserie, månedsbrev og månedsplan, skrive dagsrapport på tavlen i garderoben mm.

Dokumentasjon og vurdering kan komme frem på følgende måter:

- Foreldremøter
- Foreldresamtaler
- Foreldreundersøkelse
- Omgivelser - ute som inne - skal dokumenteres og støtte opp om våre pedagogiske tanker
- Ha dokumentasjon som et stadig tilbakevendende tema i våre pedagogiske diskusjoner og reflektere rundt hva, hvordan og hvorfor vi skal dokumentere
- Vurdere fortløpende situasjoner med det enkelte barn, barnegruppen og foreldrene. «Hva gjorde jeg og hva kan jeg gjøre bedre?»
- Vurdere arbeidet vårt ut ifra Rammeplan og egne skriftlige planer (uke-, prosjekt- og årsplaner)
- Bruke tid på vurderingsarbeid i møtevirkosomhet, som for eksempel på avdelingsmøter, pedagogmøter, assistentmøter og planleggingsdager
- Hjemmeside som synliggjør praksis

»Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.» (Rammeplanen)

Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?

*«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.»
(Rammeplanen)*

Barnehagen skal gi et likeverdig tilbud til alle barn, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. Dette innebærer at vårt barnehagetilbud må tilpasses hvert barn og den aktuelle barnegruppe. Dersom foreldre og barnehage er enig om at barnehagen trenger veiledning, samarbeider vi med andre tjenester og institusjoner i Stavanger kommune. Tverrfaglig og helhetlig tenkning står sentralt hos oss. Vi samarbeider med pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), ressurscenteret for styrket barnehagetilbud, helsestasjonene, barneverntjenesten, grunnskolen, Johannes Læringssenter, fysio- og ergoterapitjenesten, barne og ungdomspsykiatrisk (BUP), StatPed og andre barnehager i Stavanger kommune. Barnehagen har taushetsplikt. Vi må ha samtykke fra foreldre for å involvere andre instanser. Unntaket er barneverntjenesten. Ved mistanke om vold eller seksuelle overgrep, skal ikke barnets foreldre informeres på forhånd.

Leken som er barnehagens viktigste sosialiseringsarena gir rom for inkludering av hvert enkelt barn. Her er det den voksne som skal tilrettelegge for at hvert barn skal finne sin plass i gruppa og samtidig være en observerende voksen som legger merke til dersom et barn trenger ekstra støtte sosialt, pedagogisk eller fysisk. Alle barn skal sikres et likeverdig og trygt og godt barnehagemiljø. Det er viktig å se og forstå hvert enkelt barn. Ansatte skal ivareta det allmennpedagogiske barnehage tilbudet og tilrettelegge i tråd med barnets behov og utvikling.

Tiltak:

- Bruke tid på å bli godt kjent med hver enkelt familie ved oppstart
- Tilrettelegge for samarbeid med fokus på utviklingen av barnet, bruke foreldrene som ressurs i tilvenningen
- Smågrupper/lekegrupper der hvert enkelt barn får kjenne sin plass og utvikle seg

Hvordan tilrettelegger Auglend barnehage for hørselshemmede barn og barns opplæringsbehov innen området hørsel?

«Barn under opplæringspliktig alder som har tegnspråk som førstespråk, eller som etter en sakkyndig vurdering har behov for tegnspråkopplæring, har rett til slik opplæring.» (Lov om barnehager § 38)
«Verne og fremme tegnspråk som er likestilt med norsk bokmål og nynorsk, jf. Språkloven §§ 1c og 7».

Barnehagen satser på kvalitet og faglig utvikling innen området hørsel. Flere barn i Auglend barnehage har en målsetning om tospråklighet. Det vil si at de skal lære seg både tegnspråk og norsk talespråk. Auglend barnehage er en ressursbarnehage som har et tilrettelagt tilbud for hørselshemmede på 2 av 10 avdelinger; Grønn – p.t 1-3 år og Fiolett – p.t.3-6 år. Barnehagen har lagt til rette for at vi så langt det er mulig, kan imøtekomme både døve, tunghørte, CI, CODA (hørende barn av hørselshemmede foreldre) og andre hørende barns opplæringsbehov. Med dette har vi som mål å være en barnehage tilrettelagt for hørselshemmede og hørende barn og familiene deres.

Før kommunen fatter vedtak skal det foreligge en sakkyndig vurdering. Gjennom vedtak vil barna bli tildelt et tilrettelagt tilbud i Auglend barnehage. I enkelte tilfeller vil det kunne være et vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Det er viktig for utvikling av læring og fellesskap, at barnets individuelle behov blir sett i relasjon til barnehagens årsplan, og inklusjonsperspektivet som kvalitetsmeldingen (St.meld. nr. 41) vektlegger. Statped og PPT er samarbeidspartnere for å styrke kompetansen hos ansatte, spesielt avdelingene som er tilrettelagt for barna som er tunghørte eller døve. For å videreutvikle den audiopedagogiske kompetansen i Auglend barnehage for enkelt barn og grupper, blir det spesialpedagogiske tilbudet i stor grad gitt på avdelingen, i små grupper og sammen med det øvrige personalet. På denne måten vil oppfølgingen av det enkelte barn sine spesifikke utfordringer bli ivare tatt større deler av dagen. Barnehagen kan bestille veiledning fra PPT for å sikre og utvikle det spesialpedagogiske arbeidet. Med denne organiseringen klarer vi å ivareta målsettingen om inkludering, læring og fellesskap.

Barnehagen skal ha en forebyggende funksjon og skal arbeide for at alle barn, uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn skal få oppleve at de selv, og alle i gruppen, er betydningsfulle personer for og i fellesskapet. Inkludering er et grunnleggende prinsipp i regjeringens utdanningspolitikk.

«Inkludering i barnehage og skole handler om at alle barn og elever skal oppleve at de har en naturlig plass i fellesskapet. De skal føle seg trygge og kunne erfare at de er betydningsfulle, og at de får medvirke i utformingen av sitt eget tilbud. Et inkluderende fellesskap omfatter alle barn og elever.» Meld. St. 6 (2019-2020)

I Auglend barnehage betyr inkludering at vi aktivt tar hensyn til barns ulike forutsetninger og evner i det pedagogisk arbeidet. I noen sammenhenger krever det også utstrakt individuell tilrettelegging for hørselshemmede for at barnehagen skal ivareta omsorgs- og læringsmiljø og fremme barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.

I barnehagetilbudet til hørselshemmede vektlegges særlig språktrening. Det blir lagt til rette for lyd og lyttetrening, taletrening, munnmotorisk trening, munnnavlesningsøvelser, begrepsinnlæring/ setningslæring ved tale, tegnspråk og tegnstøttet tale. Personalet tar i bruk ulike pedagogiske

metoder i dette arbeidet. Identitet er et sentralt kjerneområde. Barns egen bevissthet omkring seg selv som døv, tunghørt, CODA og CI hørende og gode mestrings strategier for å leve godt, prioriteres særskilt. Den sosiale utviklingen har stor betydning og avdelingene vil legge godt til rette for utvikling av leke ferdigheter hos barna med blick på muligheter og inkludering. Av den grunn har vi utviklet et samarbeid på systemnivå med fast naboavdeling. Dette betyr at Fiolet og Grønn utarbeider felles planer for samarbeid om mottak og avlevering, møter, pedagogiske aktiviteter, turer, leke- og spillegrupper og måltider. For å fremme best mulig utvikling hos alle barn er det nødvendig å samarbeide med ulike andre avdelinger. Videre betyr dette at et større antall ansatte utvikler spisskompetanse for å ivareta hørselshemmede- og hørende barn i fellesskap.

Les mer: [Håndalfabetene \(sprakradet.no\)](http://sprakradet.no)

Auglend Barnehage

Barnehagens arbeidsmåter

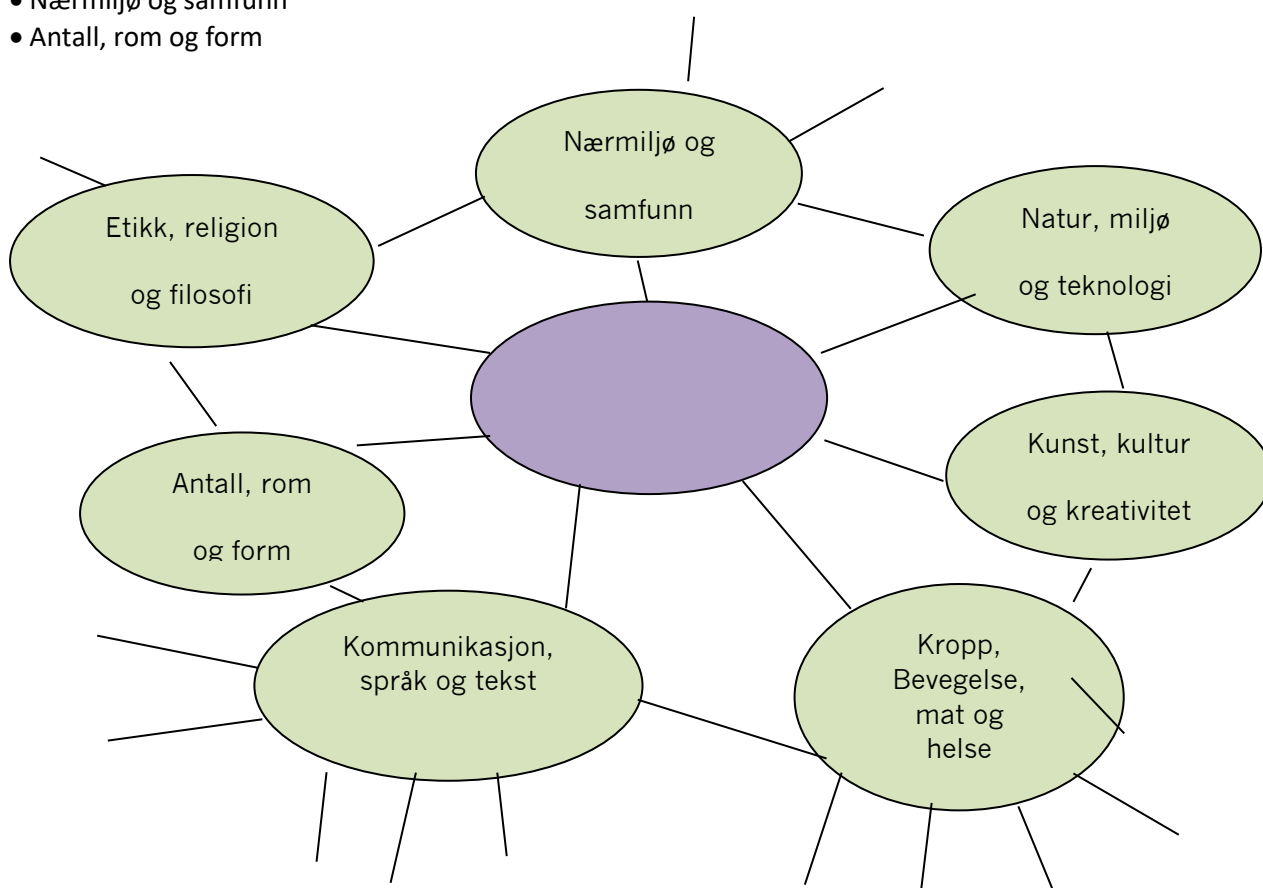
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. I samiske barnehager skal arbeidet med fagområdene ta utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap.» (Rammeplanen)

Rammeplanen deler barnehagens innhold i sju fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Denne modellen brukes av personalet i den didaktiske planleggingen. Hvert av de sju fagområdene dekker et vidt læringsområde med muligheter for opplevelser og erfaringer, for innhenting av kunnskap, læring av ferdigheter og utvikling av holdninger. Vi legger vekt på å bruke fagområdene i barns lek og samspill samtidig som de kommer til syne spontant i hverdagslivet. Progresjon blir ivaretatt ved å tilrettelegge aktiviteter i forhold til barnas alder, utviklings- og funksjonsnivå.

Hvordan arbeider barnehagen med progresjon? **Under arbeid**

(se for eksempel føringer for personalet s.44).

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Plan for kommende år:

Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen? **Under arbeid**

(se for eksempel føringer for personalet s. 45).

Vurdering av arbeidet for inneværende år:

Plan for kommende år:

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et profesjonelt lærende felleskap?

I Auglend barnehagene er vi opptatt av profesjonelle lærende felleskap. Personalgruppen består av ulike faggrupper med ulik utdanning og kompetanse. Sammen skal vi ivareta god daglig drift med mål om en god barnehage for alle barna og en god arbeidsplass med høy grad av trivsel. Modellen nedenfor beskriver «Barnehagebasert kompetanseutvikling» og viser hvordan et profesjonelt lærende felleskap arbeider.

BARNEHAGEBASERT KOMPETANSEUTVIKLING

Stavanger kommune

Tiltak i Auglend barnehagene for å sikre et profesjonelt lærende felleskap:

- systematikk (metoder, møter, kompetanseplan)
- lærende nettverk – ulike nettverk internt og eksternt
- arbeidsglede-mestring
- dialogkonferansemodellen-en modell for å belyse teori, erfaringer, refleksjon og videre arbeid
- kompetanse og karriereveier ref udir.no

Notater:

*Me e her når hverdagen våkne
Glade dager, gråe dager og store dager
Me ser personligheter vokse fram
Me utvikle vennskap og me skape forståelse og tillit
Kver dag gjør me nye oppdagelser
Me bygge kunnskap, me lære om verden og om kverandre
For sjøl de lengste reisene begynne med det aller fyrste steget
Fra filmen «Stavangerbarnehagen»*

Hjemmeside Auglend barnehagene:
www.minbarnehage.no/auglend

